

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CARIBISCH NEDERLAND 2017

DE STAAT VAN DE RECHTSHANDHAVING CARIBISCH NEDERLAND 2017

Raad voor de rechtshandhaving
April 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
I. Inleiding	4
II. Monitoring: Algemeen beeld	4
III. Monitoring: een aantal voorbeelden	6
a. Formatie en (kwalitatieve) capaciteit van het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN).....	6
b. Gewelddmiddelen.....	6
c. Strafrechtelijk beslag	7
d. Politiecellen	7
e. Corruptiebestrijding	7
f. Preventie jeugdcriminaliteit.....	8
g. Jeugdreclassering.....	9
h. Gedragsgestoorden en verslaafden	9
i. Klachtbehandeling.....	9
Ten slotte.....	9
IV. Andere onderwerpen	10
Bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving	10
Versterking en ontwikkelkracht keten.....	10
Immigranten uit Venezuela.....	11
V. Voortzetting monitoring	12
VI. Organisatorische veranderingen binnen de Raad	12

I. Inleiding

Naast zijn inspectierapporten brengt de Raad voor de rechtshandhaving in elk van de landen jaarlijks een 'Staat voor de rechtshandhaving' uit. Deze Staat geeft de Raad de gelegenheid om een meer overkoepelend beeld te schetsen op basis van zowel eerdere onderzoeken als onderzoek-overstijgende informatie. De Staat wordt per land zowel aan de ministers van Justitie (en Veiligheid) als aan de respectievelijke parlementen van Curaçao, van Sint Maarten en van Nederland aangeboden.

In mei 2017 bracht de Raad voor wat betreft Caribisch Nederland de Staat 2016 uit waarin vooral werd ingegaan op de ontwikkeling van de rechtshandhaving en van de rechtshandhavingketen gedurende de jaren 2012-2016.

De Raad heeft er daarnaast dit jaar voor gekozen om een beeld te schetsen van de resultaten van eerdere onderzoeken van de Raad, en dan vooral gericht op de opvolging van de aanbevelingen uit een aantal rapporten uit de periode 2011-2016, alsmede de Staat van de rechtshandhaving 2016. Daartoe heeft de Raad op basis van een 'monitoring-onderzoek' een analyse gemaakt van de wijze waarop- en de mate waarin aan die aanbevelingen opvolging is gegeven. Doordat de Raad vergelijkbare analyses heeft gemaakt voor de opvolging van zijn rapporten over aspecten van de rechtshandhaving in Curaçao en in Sint Maarten, kan een overkoepelend beeld worden verkregen van de wijze waarop in de verschillende landen opvolging wordt gegeven aan aanbevelingen van de Raad.

II. Monitoring: Algemeen beeld

Over het algemeen heeft de Raad een positief beeld van de wijze waarop op zijn aanbevelingen in rapporten over Caribisch Nederland wordt gereageerd; zeker in vergelijking met de andere twee landen waarover de Raad rapporteert. De minister van Justitie en Veiligheid biedt elk rapport, voorzien van zijn beleidsreactie, aan de Tweede Kamer aan. Het merendeel van de aanbevelingen wordt overgenomen, vaak integraal, soms ten dele. Wanneer een aanbeveling niet wordt overgenomen, wordt de reden daarvoor beargumenteerd. Daar waar organisaties zelf aanbevelingen kunnen opvolgen, handelen zij vaak direct.

Onderzoek naar de feitelijke opvolging van de aanbevelingen door de minister levert evenwel een wisselend beeld op: wanneer er (aanvullend) wetgeving, beleid of (financiële) middelen nodig zijn vanuit Den Haag, uit zich dat in eerste instantie in voornemens. Het leidt echter niet altijd en direct tot actie.

Uit de gesprekken die de Raad in dit kader voerde, werd ook zichtbaar dat regelmatig sprake was van een kloof tussen beleid en uitvoering. Lange termijnen en 'Haagse' condities spelen daarbij ook een rol.

Alhoewel deze twee constatering niet specifiek voor Caribisch Nederland gelden maar in zijn algemeenheid herkenbaar zijn in de verhouding tussen beleid en uitvoering, maakt het deze niet minder waar.

In Caribisch Nederland moeten er, anders dan in Europees Nederland, nog grote inhaalslagen worden gemaakt. De Raad constateert dat daaraan op veel terreinen gewerkt wordt. Ook worden er flinke investeringen gedaan. De vraag die bij meerdere personen en instanties echter wel nadrukkelijk rijst is of er genoeg verbondenheid is tussen de twee bestuurslagen, of er wel wordt gewerkt vanuit een gedeelde visie en of er voldoende consistentie is in de aanpak van de rechtshandavingsketen als geheel. De Raad constateert dat er verschillend wordt gedacht over de oorzaak daarvan. Een veel gehoord geluid is dat het gebrek aan samenwerking tussen de openbare lichamen en de rijksoverheid hier mede debet aan is. Enerzijds zou Den Haag niet voldoende luisteren naar de behoeften van- en binnen de openbare lichamen. Zowel het lokale bestuur als de uitvoerende instanties geven dit aan. Anderzijds geeft men in Den Haag aan dat de openbare lichamen hun toezichts- en handavingsverantwoordelijkheid op het terrein van openbare orde en veiligheid en het verzorgen van bijbehorende regelgeving vaak laten liggen. Ook spelen de culturele verschillen een rol, waarbij wederzijdse visies niet altijd op elkaar (kunnen) aansluiten.

Daarnaast is ontwikkeling binnen de openbare lichamen afhankelijk van de politiek-bestuurlijke context waarbinnen zij opereren. Wisselingen binnen het lokale bestuur zijn niet uitzonderlijk en vinden vaak zelfs meerdere malen binnen een bestuursperiode plaats. Die politieke werkelijkheid heeft een remmende werking op gewenste ontwikkelingen en op waarborging van continuïteit. Recent gaven de openbare lichamen er blijk van zich bewust te zijn van hun rol en verantwoordelijkheden. Men ziet gaandeweg in dat gestructureerde ontwikkeling en continuïteit nodig zijn. De Raad acht het van belang dat de openbare lichamen en de uitvoerende instanties daarbij - meer dan nu het geval is - waar gewenst en nodig worden ondersteund. Het zou de ontwikkeling en continuïteit binnen de rechtshandhaving bovendien ten goede komen als de afhankelijkheid van de politiek-bestuurlijke verhoudingen minder groot zou zijn. Hier ligt aan beide zijden een verantwoordelijkheid.

Vanwege de schaalgrootte is het effect van beperkte middelen en capaciteit direct voel- en merkbaar. Dezelfde schaalgrootte biedt echter goede kansen voor relatief kleine beleidsmatige projecten die op betrekkelijk eenvoudige wijze kunnen worden uitgevoerd, al dan niet in samenwerking met de openbare lichamen. De Raad verwijst daarbij ook naar het belang van het respecteren van de culturele verschillen tussen het Europese en het Caribische deel van Nederland.

Daar waar de Raad spreekt van een *kloof* tussen beleid en uitvoering - ook wel: tussen Den Haag en CN - constateert de Raad ook dat er (nog steeds) een kloof zit tussen Bonaire en Saba en tussen Bonaire en Sint Eustatius. Als gevolg daarvan wordt het gebrek aan betrokkenheid van Den Haag bij het wel en wee van die eilanden nog sterker ervaren. Het zwaartepunt van de rijksdiensten ligt op Bonaire. De keuze daarvoor berust op operationele gronden, en is tot op zekere hoogte logisch. De beperkingen waarover de Raad spreekt, werken echter versterkt door op Saba en Sint Eustatius, nu de rijksdiensten daar worden vertegenwoordigd door één of slechts enkele personen die vaak maar voor een betrekkelijke korte periode op het betreffende eiland verblijven. Op Sint Eustatius speelt de hiervoor genoemde afhankelijkheid van de lokale politiek bestuurlijke context nog een sterkere rol en was tot voor kort sprake van volstreekte tegenstellingen in visie.

Desalniettemin kan wel gezegd worden dat er in de afgelopen 7,5 jaar flinke stappen gezet zijn. Waar er in de eerste jaren na 2010 nog sprake was van een onzekere en min of meer richtingloze ontwikkeling, kan er anno 2018 worden geconstateerd dat de justitiële diensten zich hebben ingebed in de samenleving. Niet alleen op een algemeen niveau, maar ook op lokaal niveau, met een gedifferentieerde inzet naar gelang de *couleur locale*, zijn er voorzieningen opgezet die er voorheen niet waren. Er wordt dan ook daadwerkelijk gewerkt aan het tegemoetkomen aan de behoeften van de samenleving. De Raad ziet daarin dan ook volop potentie tot verdere ontwikkeling. Daarbij wil de Raad wel benadrukken dat er grotere slagen in kortere tijd gemaakt zouden kunnen worden. Daarbij moet het uitgangspunt volgens de Raad niet zijn: wat is er minimaal nodig, maar wat is er daadwerkelijk nodig en waarmee wordt recht gedaan aan een ontwikkeling van de rechtshandhaving in Caribisch Nederland naar een reëel adequaat niveau.

III. Monitoring: een aantal voorbeelden

Aan de hand van een aantal voorbeelden wil de Raad hierna het hiervoor geschetste algemene beeld adstrueren.

a. Formatie en (kwalitatieve) capaciteit van het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN).

De huidige formatie van het KPCN berust op een raming van 2009, derhalve nog van vóór het feitelijk bestaan van het Korps. We zijn nu negen jaar verder en zelfs de op die raming gebaseerde formatie is nog steeds niet voor 100% ingevuld. Inmiddels is duidelijk dat de formatie kwantitatief en kwalitatief moet worden bijgesteld. Belangrijke reden daarvoor is onder andere de snelle stijging van het aantal inwoners op Bonaire in de periode 2009 (datum eerste inrichtingsplan) -2017: van plm. 15.518 (in 2010) naar 19.408 inwoners eind 2016. De samenstelling van de bevolking speelt ook een rol, alsmede de groei van het toerisme.

Vanuit het Korps wordt verder aangegeven dat het werven van ervaren personeel lastig is. Het werven van nieuwe agenten voor de op politie-opleiding verloopt echter wel goed. Ook ontbeert het Korps voldoende specialistische recherche-capaciteit. Vanwege capaciteitstekorten wordt de beschikbare capaciteit primair ingezet op de basisuitvoering. Extra capaciteit is vooral nodig voor zowel basis politiezorg als voor specialistische rechetaken. Vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid wordt aangegeven dat het capaciteitsvraagstuk niet los kan worden gezien van de regionale samenwerking. Het Korps is onder leiding van de Korpschef bezig een nieuw inrichtingsplan op te stellen, dat naar verwachting in de eind dit jaar gereed is. Dit gebeurt in nauwe afstemming met het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

b. Geweldsmiddelen

Wat betreft de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek naar het gebruik van geweldsmiddelen komt het eerder beschreven algemene positieve beeld duidelijk naar voren: de aanbevelingen van de Raad zijn op uitvoeringsniveau nagenoeg allemaal

opgevolgd. Hetgeen is vereist voor toepassing van geweldsmiddelen is dus adequaat gewaarborgd. De noodzakelijke totstandkoming van regelgeving verloopt echter traag.

c. Strafrechtelijk beslag

Een soortgelijk beeld komt naar voren bij de uitvoering van de aanbevelingen over het onderzoek strafrechtelijk beslag. Uit het betreffende onderzoek is gebleken dat wetgeving en praktijk niet op elkaar aansluiten.

De instantie die volgens de wet verantwoordelijk is voor de opslag en het beheer van beslag (het Gemeenschappelijk Hof) is daartoe echter niet ingericht. Politie en OM improviseren bij de bewaring van goederen. De praktijk functioneert daarmee weliswaar afdoende, maar een en ander leidt wel tot oneigenlijke taakuitoefening en tot het beleggen van de kosten bij organisaties die daartoe niet zijn aangewezen. Daarnaast is de situatie kwetsbaar omdat goederen (waaronder wapens, munitie en verdovende middelen) worden opgeslagen op locaties die daarvoor niet geschikt zijn.

d. Politiecellen

De aanbevelingen uit het rapport over de politiecellen zijn opgevolgd, met uitzondering van de aanbeveling die betrekking heeft op detentiecapaciteit op Sint. Eustatius. Vanwege de weigering van het Bestuurscollege om mee te werken aan een eerder aangegane verplichting tot bestemmingswijziging, loopt de nieuwbouw daar grote vertraging op. Inmiddels is besloten tot een andere locatie (achter het politiebureau), waardoor de bouw alsnog kan starten. Het probleem lijkt hiermee op den duur te zijn opgelost.

e. Corruptiebestrijding

Het rapport corruptiebestrijding bevat een vijftal aanbevelingen, waarvan de Raad heeft vastgesteld dat die op dit moment (nog) niet zijn opgevolgd. Voor het thema corruptiebestrijding zelf is een breed draagvlak.

De eerste aanbeveling strekt tot de uitvoering van een aard- en omvangonderzoek om de daadwerkelijke corruptie in beeld te brengen (ten opzichte van de algemeen veronderstelde integriteitsschendingen of corruptie). Dit onderzoek lijkt er wel te gaan komen, hetgeen de instanties de mogelijkheid kan geven om daarop te anticiperen.

De tweede aanbeveling strekte tot invoering van een variant van de (Europees-Nederlandse) Wet Bibob in Caribisch Nederland. De minister geeft in zijn beleidsreactie aan dat de openbare lichamen eerst zelf achtergrondonderzoek dienen te verrichten op basis van de huidige situatie, en dat invoering van dergelijke wetgeving in eerste instantie niet de oplossing biedt. Er zal moeten worden onderzocht of de minimale basisvoorwaarden (zoals actuele en juiste basisregistraties van kadastragegevens, KvK-informatie en justitiële gegevens) aanwezig zijn en invoering in welke vorm of variant dan ook, serieus kan worden

overwogen. De minister houdt daarmee, zo maakt de Raad op, de deur wel open voor invoering van wetgeving.

De gezaghebbers van de drie eilanden hebben in 2017 aan de ministers van BZK en van JenV verzocht om hun door het creëren van een wettelijk instrumentarium de mogelijkheden te bieden waarover zij momenteel niet beschikken. Daarbij noemen zij onder meer de invoering van een variant van de Wet Bibob. De Raad concludeert daaruit dat de openbare lichamen kennelijk behoefte hebben aan aanvullende wetgeving. Er wordt sinds december 2017 overleg gevoerd en gekeken naar de mogelijkheden een vereenvoudigde versie van het instrument 'Bibob' in te voeren. Benadrukt wordt dat er voldoende basis moet zijn cq komen om de met dit instrument verbonden onderzoeken gedegen uit te kunnen voeren. Alleen de invoering van wetgeving is niet voldoende. De Raad zal deze situatie blijven monitoren. Alhoewel de aanbeveling voortkomt uit het onderzoek 'Corruptiebestrijding', betreft de invoering van een *Bibob-variant* uiteraard een veel breder vlak van handhaving. Dit zal onder andere ook aan de orde komen in het komende onderzoek van Raad betreffende de samenwerking met de openbare lichamen als partner in de rechtshandhaving (zie ook hierna paragraaf IV).

De overige drie aanbevelingen hebben betrekking op de verhouding tussen het ministerie van BZK en de openbare lichamen in het kader van bevordering van integriteit. Aan die aanbevelingen is summier gevolg gegeven. Er wordt wel over gesproken, maar er is nog geen concreet gevolg aan gegeven. De Raad ziet daarmee bij vier van de vijf aanbevelingen niet alleen ruimte maar ook noodzaak voor nadere en intensievere afstemming en vervolgactie tussen de openbare lichamen en de ministeries van Justitie en Veiligheid en van BZK.

f. Preventie jeugdcriminaliteit

Dat een adequaat wettelijk instrumentarium van groot belang is, kwam ook naar voren in het onderzoek van de Raad naar de preventie van jeugdcriminaliteit. Allereerst merkt de Raad op dat het onlangs geuite voornemen tot invoering van het jeugdstrafrecht in Caribisch Nederland breed omarmd wordt. Het wordt algemeen gezien als een onmisbare ontwikkeling van de rechtshandhaving, zoals laatstelijk ook nog eens werd onderstreept door de Kinderombudsman. Voor de ketenaanpak biedt het de benodigde kaders. In afwachting van de invoering van het jeugdstrafrecht zal men nog even voort moeten met de huidige situatie.

Met overige aanbevelingen wordt op Bonaire voortgang geboekt. Voor Sint Eustatius en Saba geldt dat zij in dit opzicht in bepaalde mate afhankelijk zijn van wat er op Bonaire plaatsvindt, doordat de nadruk van de ketenaanpak momenteel nog steeds op Bonaire ligt. De vraag rijst of de systematiek zoals op Bonaire toegepast (3MIJ en Veiligheidshuis) integraal op Sint Eustatius en Saba kan worden overgenomen, of dat er meer maatwerk nodig is. In elk geval dient de openbare lichamen Sint Eustatius en Saba wel een gelijkwaardig instrumentarium van de keten te worden geboden om aan die preventie ook daar de noodzakelijke aandacht te geven.

g. Jeugdreclassering

In lijn met het voorgaande heeft de Raad ook de opvolging van aanbevelingen van het rapport Jeugdreclassering onder de loep genomen. De meest opvallende (en verheugende) constatering daarbij is dat de instroom van jongeren die in een reclasseringstraject belanden, is afgenomen. Volgens betrokkenen is dit te danken aan het feit dat men anders tegen de jeugd is gaan aankijken; er is meer zorg voor de jeugd beschikbaar, waardoor jongeren minder snel in aanraking met justitie komen.

De daling van het aantal minderjarige 'klanten' en het in aantocht zijnde strafrechtregime voor de jeugd, maken de behoefte aan een jeugdinrichting iets minder acuut, maar nog steeds noodzakelijk. Aandacht hiervoor bij de nieuwbouw van de Justitiële Inrichting Caribisch Nederland ('JICN') blijft dan ook geboden. De Raad zal eind dit jaar (2018) een nulmetingsonderzoek verrichten bij JICN.

h. Gedragsgestoorden en verslaafden

Het volgende rapport dat gemonitord wordt, is het onderzoek naar de positie van gedragsgestoorden en verslaafden in de strafrechtketen. Ook constateert de Raad met tevredenheid dat er serieus werk wordt gemaakt van de opvolging van zijn aanbevelingen. Er is gewerkt met een pilot-project waarbij acht klinische plaatsen zijn gecreëerd. De Raad gaat ervan uit dat na evaluatie van de pilot ook besloten kan worden tot het updaten en aanpassen van het wettelijk kader (aanbeveling). Ook is er gewerkt aan het nazorgtraject, eveneens als pilot-project. Het project is inmiddels geëvalueerd, met positieve resultaten, hetgeen ertoe heeft geleid dat het project verlengd is.

i. Klachtbehandeling

In het rapport Klachtbehandeling concludeerde de Raad dat gedetineerden in Caribisch Nederland in verschillende opzichten minder rechten hebben dan gedetineerden in Europees Nederland. Het gaat daarbij om beslissingen waartegen gedetineerden beklag kunnen indienen alsmede om de afwezigheid van de mogelijkheid van beroep tegen uitspraken van de beklagcommissie. De Raad deed de minister de aanbeveling die rechtsongelijkheid op te heffen. De Raad is van oordeel dat deze verschillen principieel niet zijn te rechtvaardigen. Overigens heeft het College voor de rechten van de mens zich in gelijke zin uitgelaten.

Ten slotte

Alle betrokken organisaties geven aan dat de rapporten van de Raad behulpzaam zijn bij het boeken van voortgang op thema's waar voorheen geen of nauwelijks aandacht voor was. In de monitoring van de aanbevelingen is dat terug te zien. De Raad zal om die reden, naast het verrichten van review-onderzoeken, doorgaan met het monitoren van zijn aanbevelingen.

IV. Andere onderwerpen

Naast het monitoringsonderzoek zijn er diverse onderwerpen aan bod gekomen die buiten het bereik van specifieke onderzoeken vielen, maar die wel van belang zijn voor de rechtshandhaving. Deze Staat van de rechtshandhaving is ervoor bedoeld om ook die onderwerpen te kunnen benoemen.

Bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving

In de Staat van de rechtshandhaving 2016 stelde de Raad reeds vast dat de gecombineerde aanpak van bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving verbeterd kan worden. Hiervoor onder paragraaf III.e werd reeds een gezamenlijk verzoek van de gezaghebbers aangehaald waarin ook zij er op wijzen dat dit wenselijk is. Tegelijkertijd wijzen zij er ook op dat het wettelijk instrumentarium dat tot hun beschikking staat, beperkt is. Een inventarisatie van de wettelijke bevoegdheden van de gezaghebber leidt tot de conclusie dat uitbreiding daarvan op diverse terreinen nodig is, aldus het verzoek. Het gaat onder meer om bevoegdheden op de volgende terreinen:

- openbare orde (bijv. gebiedsverbod, bestuurlijke boetes, sluiten en onteigenen, regulering drank en horeca);
- veiligheid (Wet tijdelijk huisverbod);
- integriteit (bijv. Wet Bibob);
- bestrijding drugsdelinquentie (bijv. Opiumwet).

In 2018 zal de Raad onderzoek doen naar de *mogelijkheden van samenwerking tussen de rijksdiensten en de openbare lichamen in de rechtshandhaving*. Enerzijds zal de Raad onderzoeken tot op welke hoogte centrale en lokale overheid kunnen samenwerken, anderzijds zal de Raad nagaan wat er van de lokale overheid verwacht mag worden om de rechtshandavingsketen optimaal te laten functioneren. Ook zal de Raad nagaan in hoeverre het wettelijke instrumentarium toereikend is. Met dat onderzoek hoopt de Raad bij te dragen aan de verdere ontwikkeling van de gecombineerde bestuurlijke en strafrechtelijke aanpak.

Versterking en ontwikkelkracht keten

In de Staat 2016 gaat de Raad onder meer in op de wenselijkheid van een integrale aanpak binnen de rechtshandhaving, waarvoor een gezamenlijke aanpak van de rijksoverheid, de betrokken diensten en de besturen van de drie openbare lichamen onmisbaar is. De Raad plaats in die Staat kritische kanttekeningen bij onderwerpen als de samenwerking, de informatiepositie en de informatiehuishouding van diensten en de uitwisseling van informatie tussen diensten en de uitwisseling van informatie tussen diensten.

In de onderzoeken die de Raad in 2017 uitvoerde en in de contacten met de diensten in Caribisch Nederland is niet gebleken van significante verbeteringen op deze terreinen.

In mei 2017 heeft het Strategisch overleg Justitie BES (SoJ) het ministerie van Justitie en Veiligheid aangeschreven. Het SoJ herkent de bevindingen van de Raad die in de Staat 2016 zijn opgenomen. Het SoJ vraagt het ministerie om te bevorderen dat de capaciteit van

alle betrokken organisaties, alsook de ontwikkelkracht van de openbare lichamen wordt vergroot.

Deze 'noodkreet' heeft geleid tot afstemming tussen het SoJ en het ministerie. De diensten formuleerden een maatschappelijke opgave, en leverden (in november 2017) een verdere concretisering van de opgave per dienst aan. Op 6 april 2018 vroeg het SoJ aan het ministerie van Justitie en Veiligheid opnieuw de aandacht voor de onverminderde druk op de justitiële keten. Het SoJ wijst op de wenselijkheid van versterking van de ontwikkelkracht en verdere professionalisering van de diensten en de ketensamenwerking. Het SoJ meldt het voornemen van de openbare lichamen om te komen tot een integraal veiligheidsbeleid en handhavingsarrangementen. Het SoJ prioriteert drie thema's: de informatiehuishouding, het stelsel van strafrechtstoepassing en de versterking van de bestuurlijke en strafrechtelijke samenwerking. Het SoJ vraagt het ministerie te bevorderen dat op deze thema's extra inzet kan worden gerealiseerd en doet daartoe een voorstel.

Met waardering constateert de Raad dat de in zijn Staat 2016 opgenomen bevindingen door het SoJ zijn omarmd en hebben geleid tot een beroep op 'Den Haag'. Inmiddels is een jaar verstreken en heeft de 'noodkreet' van het SoJ wel tot contacten en afstemming geleid, maar voornamelijk niet tot concrete resultaten. Dat terwijl de ontwikkelingen op de eilanden die versterking van de keten noodzakelijk maken onverminderd doorgaan. De Raad acht het van groot belang dat deze materie met voortvarendheid verder en concreet ter hand wordt genomen.

In 2018 zal de Raad specifiek onderzoek doen naar de ICT-voorzieningen en informatiehuishouding.

Immigranten uit Venezuela

Een inmiddels fors probleem op de Benedenwindse eilanden is de toestroom van Venezolanen, die hetzij illegaal het land binnenkomen, dan wel legaal binnenkomen maar langer dan de toegestane termijn verblijven ('overstayers'). Reeds in augustus 2017 heeft de gezaghebber van Bonaire verzocht om de inzet van de Kustwacht bij Bonaire te intensiveren vanwege de toename van de (illegale) oversteeek tussen Venezuela en Bonaire. Tot op heden is daaraan geen gevolg gegeven. Mede daardoor ziet Bonaire zich geconfronteerd met een ongecontroleerde groei van het aantal Venezolanen dat illegaal verblijft.

Handhaving op het langer dan wettelijk toegestane verblijf, lijkt moeilijk. Het totale aantal vluchtelingen en illegaal verblijvende Venezolanen is niet bekend. Wel is duidelijk geworden dat deze toestroom gevolgen heeft voor de samenleving daar en van invloed is op de criminaliteit. Eenzelfde problematiek, van momenteel nog grotere omvang, speelt op Aruba en Curaçao. Daar heeft de Kustwacht de patrouilles geïntensiveerd. Uit onderzoek op Curaçao blijkt dat er ook sprake is van mensenhandel en smokkel van wapens en drugs. Hoewel de gevolgen van de toestroom van Venezolaanse vluchtelingen op Bonaire geringer zijn dan die op Curaçao en Aruba vraagt de Raad aandacht voor een evenredige inzet van de Kustwacht rond Bonaire en bredere bestuurlijke aandacht voor de problematiek. De Kustwacht ziet zichzelf namelijk geconfronteerd met een capaciteitsprobleem en heeft geen reservemiddelen/-capaciteit. Ook dient er goede samenwerking te zijn met en tussen de diensten op het land (Kmar, Douane, KPCN, OM).

De Raad heeft nog geen volledig beeld van de problematiek, maar ziet wel meer dan voldoende aanleiding dat het Koninkrijk als geheel verantwoordelijk is voor de aanpak ervan. Coördinatie tussen de landen, en dan met name tussen de ministeries van Justitie (en Veiligheid), het ministerie van Defensie en de ministerie(s) van Buitenlandse Zaken lijkt daarbij voor de hand te liggen.

V. Voortzetting monitoring

De Raad zal de opvolging van zijn aanbevelingen blijven monitoren en daarover rapporteren, in elk geval via de Staat van de rechtshandhaving.

VI. Organisatorische veranderingen binnen de Raad

De gevolgen van de orkanen Irma en Maria op St Maarten, Sint Eustatius en Saba zijn voor de Raad aanleiding geweest om de samenwerking tussen het secretariaat Caribisch Nederland en het secretariaat Sint Maarten te intensiveren. Momenteel verrichten beide secretariaten in samenwerkend verband onderzoeken op zowel St. Maarten als op de BES-eilanden onder leiding van een gedeelde hoofdinspecteur.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving
Kaya Industria 15 A | Kralendijk | Bonaire

info@rrh-sxm.org

www.raadrechtshandhaving.com

April 2018